

สรุปผลการนิเทศครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2553

ความเป็นมา

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ได้จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2553 โดยกำหนดขอบข่ายการนิเทศการศึกษา เป้าหมายและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปีงบประมาณ 2553-2554 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 และกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจากการการสังเคราะห์ผลการนิเทศโรงเรียนในสังกัด เมื่อภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ที่ผ่านมา พบประเด็นที่ต้องทำการนิเทศต่อเนื่องทั้งในเชิงเพื่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาตามประเด็นที่กล่าวข้างต้น ดังนั้นในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา จึงกำหนดการนิเทศโรงเรียนในสังกัดโรงเรียนละ 2 ครั้ง โดยในครั้งที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 กำหนดการนิเทศในเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2553 โดยมีวัตถุประสงค์ของการนิเทศ ประเด็นการนิเทศ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการนิเทศ

1. เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเด็นการนิเทศที่กำหนด
2. เพื่อร่วมวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษากับโรงเรียนที่รับการนิเทศติดตามในประเด็นการนิเทศที่กำหนด
3. เพื่อรวบรวม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดตามประเด็นที่กำหนด

ประเด็นการนิเทศ

1. ความสามารถในการอ่านและเขียน
2. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ผลการนิเทศโดยสรุป

1. ความสามารถในการอ่านและเขียน
  - 1.1. ทุกโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ลดลง เนื่องจากการพัฒนาความสามารถ และได้รับการคัดกรองเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายบุคคลมากขึ้นและนอกจากนี้โรงเรียนยังต้องส่งข้อมูลนักเรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่ฯ ทุกวันที่ 2 ของเดือน บางโรงเรียนจัดครูรับผิดชอบพัฒนา นักเรียนที่มีปัญหาการอ่านรายคน คนต่อคน
  - 1.2. นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 99 มีความสามารถในการอ่านและเขียนได้ (Literacy Level) ทุกโรงเรียนมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลชัดเจน
  - 1.3. โรงเรียนใช้สื่อที่ สพป.นครปฐม เขต 1 จัดให้ และมีการจัดทำ จัดซื้อสื่อ เพื่อพัฒนาการอ่านและเขียน เกือบทุกโรงเรียนได้จัดทำบัญชีค่าใช้จ่ายไปแล้ว

- 1.4. ผู้นิเทศได้เสนอแนะให้นำคำจากบัญชีคำมาพิมพ์ใหม่ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น หรืออาจพิมพ์เป็นบัตรคำ ใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย และกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเขียนคำ การอ่านข้อความจากสื่อต่างๆ การนำเสนอภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมที่ช่วยน้อง เป็นต้น
- 1.5. ข้อเสนอแนะกรณีอ่านออกเสียงผิดให้นำคำเหล่านั้นมาฝึกแต่งประโยค เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำที่อ่านที่เขียน เพราะการอ่านออกเสียงผิด ทำให้ความหมายผิดไปด้วย
- 1.6. เสนอแนะให้ครูตรวจสอบความสามารถในการอ่านเป็นรายบุคคลมากขึ้น เพราะผู้นิเทศได้ทดลองให้นักเรียนอ่านพร้อมกันทั้งห้อง ดูเหมือนนักเรียนอ่านได้ แต่เมื่อให้อ่านเป็นกลุ่มย่อยหรือรายบุคคลจะพบว่าบางคนอ่านไม่ได้
2. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 2.1. ครูเกือบทุกโรงเรียนได้นำข้อทดสอบ O-NET ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของปีที่ผ่านมาทดสอบ ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการทดสอบเป็นรายมาตรฐาน รายตัวชี้วัด
  - 2.2. ได้ร่วมกับทางโรงเรียนนำข้อมูลผลการสอบ O-NET ในปี 51 และ 52 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับประเทศและค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ในแต่ละปี พบว่า เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้วางแผนพัฒนา ร่วมกับกับโรงเรียนและครูผู้สอนรายกลุ่มสาระ
  - 2.3. ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการฝึกให้นักเรียนนำความรู้ที่มีอยู่มาแก้ปัญหาในลักษณะบูรณาการ ซึ่งต้องใช้การฝึกในการมองปัญหาแบบองค์รวมก่อน แล้วจึงวางแผน และกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหา เพราะข้อทดสอบ O-NET มักต้องใช้การประมวลความรู้หลายๆเรื่อง (บูรณาการ) จึงจะตอบได้
  - 2.4. ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มกลาง และกลุ่มอ่อน มุ่งพัฒนากลุ่มเก่ง และกลุ่มกลางให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ส่วนกลุ่มอ่อนส่งเสริมตามปกติ
  - 2.5. ทุกโรงเรียนมีโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยได้นำผลการทดสอบของ O-NET ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 มาเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อดำเนินโครงการฯ ดังกล่าว ทั้งในระดับโรงเรียนและชั้นเรียน มีการจัดสอนพิเศษ/ติวเข้ม เชิญวิทยากรภายนอกมาดำเนินการพัฒนาศักยภาพให้แก่ นักเรียน เป็นการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมโดยใช้เวลานอกราชการ เช่น ทุกวันเสาร์ และวันอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร
  - 2.6. ระดับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดให้มีการนิเทศ ติดตาม สนับสนุน เสริมแรงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
  - 2.7. โรงเรียนจัดให้มีการตรวจสอบความรู้ โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จากหน่วยงานทางการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น จากสมาคมสหพันธ์โรงเรียนราษฎร์แห่งประเทศไทย อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เป็นต้น
  - 2.8. คณะผู้นิเทศได้ให้ข้อเสนอแนะโดยให้โรงเรียนร่วมกันวางแผน เร่งรัดเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นร้อยละ 5 จากฐานเดิมของโรงเรียน โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด จุดเน้นและความต้องการของโรงเรียน
3. การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 3.1. โรงเรียนร้อยละ 100 มีเอกสารหลักสูตร แต่เมื่อได้ศึกษาเอกสารหลักสูตรของโรงเรียนพบว่าหลายโรงเรียนยังไม่มีโครงสร้างรายวิชา หรือยังมีไม่ครบทุกชั้นทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จากการสัมภาษณ์พอสรุปได้ว่า ครูยังไม่เข้าใจว่า โครงสร้างรายวิชามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลอย่างไร จึงได้อธิบายให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ หนังสือเรียน หรือหนังสือแบบฝึกหัด การกำหนดสัดส่วนคะแนนระหว่างเรียนและการวัดประเมินผลปลายปี
  - 3.2. นิเทศได้เสนอแนะให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการแข่งขันทางวิชาการ (Open House) ในระดับโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน ระดับภูมิภาค ระดับชาติ รวมทั้งจัดส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันระดับเขตพื้นที่ และ

- ระดับนานาชาติ โดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้าน ต่าง ๆ (Talented and Gifted Children)
- 3.3. บุคลากรในระดับผู้บริหาร/ผู้นิเทศภายใน จัดให้มีการนิเทศการสังเกตการสอน และประชุมให้ข้อมูลย้อนกลับหลังจากการสังเกตการสอน
  - 3.4. ผู้นิเทศเสนอแนะให้โรงเรียนรวบรวมเอกสารหลักสูตร เพื่อใช้ในการอ้างอิงและนิเทศภายในโรงเรียน
  4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
    - 4.1. ระเบียบวัดผลของโรงเรียนมีการหนดสัดส่วนคะแนนในรายวิชาต่างๆ แตกต่างกันตามเป้าหมายและจุดเน้นของแต่ละโรงเรียน เช่น 60/40, 70/30, 80/20
    - 4.2. โรงเรียนส่วนใหญ่ได้จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เช่นแบบทดสอบ เกณฑ์การให้คะแนน ฯลฯ รวมทั้งโรงเรียนได้จัดให้มีคลังข้อสอบที่สอดคล้องกับหลักการของการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551
    - 4.3. แบบบันทึกคะแนนรายกลุ่มสาระการเรียนรู้ หลายโรงเรียนใช้แบบที่ออกแบบจัดทำเอง บางโรงเรียนจัดซื้อจากสำนักพิมพ์ มีบางส่วนที่ไม่สอดคล้องกับหลักการประเมินผลตามหลักสูตร 2551
    - 4.4. ได้เสนอแนะให้ประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วยตามลักษณะตัวชี้วัดของหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งอาจเป็นทั้งการประเมินความรู้ ทักษะและเจตคติ เมื่อประเมินแล้วทำการสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมิน (ตามเกณฑ์การผ่านตัวชี้วัดที่โรงเรียนกำหนด) รวมผลการประเมินทุกหน่วยเป็นคะแนนระหว่างปีตามสัดส่วนคะแนนที่กำหนดในโครงสร้างรายวิชา ทำการประเมินผลปลายปีรวมคะแนนกับระหว่างปีแล้วจึงให้ระดับผลการเรียน
    - 4.5. เสนอแนะให้ผู้รับผิดชอบงานวัดผลทำการปรับแบบบันทึกคะแนนและรายงานผลการเรียนให้สอดคล้องกันต่อไป
  5. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
    - 5.1. บางโรงเรียนรายงานว่าได้กำหนดมาตรฐานสถานศึกษาและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา แล้ว แต่ส่วนมากยังไม่ได้กำหนดมาตรฐานสถานศึกษาและมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
    - 5.2. แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำไม่สอดคล้องกับหมวดมาตรฐานของการประเมินภายนอก
    - 5.3. การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง บางโรงเรียนยังไม่ได้ปรับรายละเอียดของการนำเสนอให้สอดคล้องกับการประเมินในรอบสองและรอบสาม
    - 5.4. โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยตระหนักและยังไม่เตรียมตัวเพื่อรับการประเมินภายนอกรอบสาม
  6. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
    - 1.1. โดยรวมๆแล้วพบว่า สภาพห้องเรียนระดับอนุบาลมีความเหมาะสม
    - 1.2. ทุกโรงเรียนมีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการจัดบรรยากาศ/แหล่งการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม ได้สอดคล้อง เหมาะสมกับพัฒนาการตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย/ความพร้อมและบริบทของแต่ละโรงเรียน
    - 1.3. นักเรียนชั้นอนุบาล ๒-๓ ได้รับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาและคณิตศาสตร์เหมาะสมตามวัย และมีนักเรียนบางคนที่ต้องการการศึกษาพิเศษ โดยโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนได้รับการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Educational Program) ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย และโรงเรียนส่วนใหญ่ได้ดำเนินการด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
    - 1.4. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูประจำชั้นจัดทำวิจัยในชั้นเรียน /ประเมินผู้เรียน และรายงานอย่างสม่ำเสมอ

- 1.5. ครูผู้สอนทุกโรงเรียนได้ทำการประเมินนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ด้วยเครื่องมือที่สำนักงานเขตจัดทำให้แล้ว พบว่านักเรียนผ่านการประเมินในระดับ 3 (จากมาตราส่วน 3 ระดับ) เป็นส่วนมาก
- 1.6. จากการตรวจดูเอกสารประกอบการเรียนของนักเรียนและสัมภาษณ์ผู้สอน พบว่ามีการส่งเสริมนักเรียนให้มีทักษะทางภาษาและคณิตศาสตร์ แต่จากการสุ่มประเมินผลงานนักเรียน พบว่านักเรียนยังต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะดังกล่าวเพิ่มขึ้นอีกมาก ต้องมีการกำหนดเป้าหมายความสามารถของนักเรียนในระดับนี้ให้ชัดเจนทั้งอนุบาล 1 และ 2 และต้องเพียงพอที่จะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
- 1.7. บางโรงเรียนได้นำคำในบัญชีคำพื้นฐานสำหรับเด็กเล็กไปใช้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านภาษาของนักเรียนเช่น จัดทำเป็นบัตรคำ หรือจัดทำเป็น PowerPoint Presentation จัดทำหนังสือนิทาน คำคล้องจอง
- 1.8. เสนอแนะให้ฝึกนักเรียนใช้คำพื้นฐานมาเขียนหรือครูทำเป็นบัตรคำ หัดอ่าน หัดเขียน นำมาแต่งประโยค เปลี่ยนคำในตำแหน่งต่างๆของประโยค เช่น ประธาน กริยา กรรม ฯลฯ หรือให้ฝึกนักเรียนใช้คำพื้นฐานมาใช้ในลักษณะบูรณาการให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ และใช้ลักษณะการบูรณาการให้สอดคล้องกับกิจกรรมประจำวัน เช่น หน่วยวันพ่อ เรียนรู้คำว่า พ่อ เขียนคำว่า หนู รัก พ่อ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ทางภาษาและคลังคำสำหรับนำไปใช้ในการเรียนรู้

เรื่องที่ต้องนิเทศครั้งต่อไป

1. ความสามารถในการอ่านและเขียน เน้นรูปแบบการพัฒนานวัตกรรม
2. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นผลการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนร้อยละ 5
3. การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการใช้โครงสร้างรายวิชา การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นการใช้แบบบันทึกคะแนนที่สอดคล้องกับโครงสร้างรายวิชา การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้
5. ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เน้นการพัฒนาองค์ประกอบของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เน้นการพัฒนาความพร้อมด้านภาษาและคณิตศาสตร์

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

1. ควรมีการประชุมครูวิชาการโรงเรียน หรือผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อทบทวนและปรับความเข้าใจในแนวปฏิบัติต่างๆ เช่น การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียน การจัดทำโครงสร้างรายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. ควรมีการประชุมครูทะเบียน ครูวัดผลของโรงเรียนเพื่อทำความเข้าใจในแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดทำระเบียบวัดผลระดับสถานศึกษา แนวการวัดแลประเมินผลระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา การจัดทำหรือใช้เอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยอาจจัดในลักษณะของกลุ่มโรงเรียน
3. ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดย่อยในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้ชัดเจนในการตรวจสอบและการดำเนินการของโรงเรียน
4. ควรมีการจัดประชุมผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลุ่มโรงเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องการเตรียมการรับการประเมินภายนอกรอบสามในลักษณะ มีการวิพากษ์ แผนปฏิบัติการและรายงานการประเมินตนเองเป็นรายโรงเรียนเพื่อให้มีการปรับปรุง เนื่องจากเป็นเอกสารสำคัญสำหรับการประเมินภายนอกรอบสาม ซึ่งจะประเมินหลักฐานย้อนหลัง 3 ปี